

~ 1944. ~

Válka.

Ve válečných zpravách ohlasovaných z hlavního válčiště - ho stannu ohlasují vselny stoupaní luské války. Všelny známy nosvědčí, že válka vtrholi a zájem všeho občianstva, obraci se nejvíce k otázce bude-li, aub nebude 2 roky otlasované invase anglických a amrických vojisk do Francie, kdy bude, zamí-li se a t.d. Útoky anglických a amrických letců omezovaly se do sud jinou ve území Něm, a Proktorát byl usíren. Každý klade si otázku bude-li lok i nedoile, jak jisté válka potrvá, zde obrovský ústup Němci z Ruska je tvatým znamením obratu v situaci války. Na občianí úřady vtrhávají stále nájemci justice luské ochrany a zprávy o agentech dopravných letadly t. z. parashutistů. Dne 12. května vtrhl starosta obce Orosy Dytých nocí do bou rozkaz dostavit se ve čínskou stanicí do Úpice pro klósim, že ve území Čech dopravní byli parolá-koní agenti. Časí samo mělo být uvídovněno vselno obyvatelstvo obce o této skutečnosti. Namírují se bezpečnostní opatření proti letkám. Nejín na puidách, ale ve vselch místnostech má být přípraven

pršek na hasení zápalných bomb. Každou pršku měla opravit obec
 do 15. března. Letecká nebezpečí hlášena byla obcím telefonicky. Kri-
 lí bezpečnosti nařízeno bylo konání hlídek. Dne 4. března bylo dosa-
 vadu telefonické hlášení leteckých nebezpečí zrušeno, patrně pro značí-
 zaměškání práce. Jedni 4. na 5. března byla značí letecká činnost v
 nejbližším okolí. Dne 5. března zjištěny byly v okolí Libušova i jiné
 staniotové stopy shozování nepřátelských letadel, shozování na stla-
 manů a způsobem zjištěním špatnou viditelnost letadel. — Lid
 sledují nadále s napětím zprávy z bojů. Dlouho očekávaná invaze
 na evropskou pevninu začala koncem června vpádem Angličanů a
 Američanů do Francie. Tím dostala válka dramatický průběh. Hlá-
 šeno bylo stále o státním operním pověří v rozhlase i v novinách a
 tak rychlý průběh invaze radostně přetvářil. Současně se hláší
 ústup Němců v Itálii a v Rusku. Nabízejí se rychle nové pracovní
 síly do průmyslu. Německá propaganda hláší novou zbraň: řídi-
 telné střely na vzdálenost, a bombardování Londýna na vzdálenost.
 Český lid přijímá všechny tyto německé zprávy s úsměvem prodechnut
 přesvědčením, že pád Německa je neodvratný. Napomáhá tomu na-
 slouchání českých zpráv z Londýnského a Moskevského rozhlasu, který in-
 formuje posluchače o skutečném stavu války a přináší ujištění, že ho-
 dina osvobození je blízko. Přesto, že na poslouchání cizího stanovu je
 třeba smrti; není jediného majitele rozhlasového přijímače, aby v sta-
 novenou hodinu nezapojil tuto na londýnské vysílání. — Němci se
 snaží zachraňovat situaci konáním rychlých operáčních pra-

ci na hranicích Moravy a Dolních Rakous. Dne 17. prosince konal se na úřadě práce v Úpici nábor pracovníků sítě ze řád zemědělců na tyto práce. Z Libušatova byli povoláni: Václav Souček č.j. 6., Bohumil Věk č. 59. a Oldřich Tuček č. 90. Václav Souček pro rodinné poměry byl této povinnosti sprostěn. Druzí dva byli povoláni na hranici maďarsko-rakouské. Prosince 1944. Bolševická vojska vnikla na území Maďarska a ohrožují hranice Těš. Dochází k novému povolání zemědělských pracovníků sítě na opěvňování hranic. Zemědělské pracovní síly jsou k tomu určeny, jelikož je nedostatek pracovníků sítě a ostatní dělnictvo je již zapojeno do válečného průmyslu. Dne 23. prosince došlo přikaz na starosty obcí a předsedy Svazu zemědělství a lesnictví v obci, aby v každém místě určili nejméně tři pracovní síly na opěvňovací práce dle zaslauých směrnic, z počtů 1900. až 1927. Pro starosty a předsedy Svazu nastol velmi obtížný úkol. V Libušatově je 20 mužů přecházejících v úvahu nebyl ani jediný, kterého by rodina mohla poskytnout. Po invěním jedinců mezi starosty obcí a předsedou Svazu zem. a lesn. a Svazem zemědělství a lesnictví v Máchově došlo, že z Libušatova povolán byl jenom jediný a sice Václav Štřepáček č. 66., dřevs mlynář a pro válečném zastavení mlyna zemědělský dělník. Mimo jiné moravské zemědělce povolání později ještě pracovní síly z řád živnostníků. Z Libušatova byl to Vlastimil Věk, kovářský dělník č.j. 26., Ladislav Štřepáček, kamnářský učed u Jaroslava Dušičky č. 168., a Josef Prokop, pesár, č. 91. Zmínovaní pracovali na Moravě mimo Bohuslava Věka, a Oldřicha Tučka, kteří pracovali v Rakousích za velmi svízelných poměrů.

Válečné zásobování.

Od 1. září 1944. trvá válka šestý rok. Velká trvání války nyzískává bezvládu na poměry zásobování. Přiděly na poukazy byly sice dobré organizací pravidelné, ale počínají se omezovat: "Jelikož množství potravin na poukazy nevyhovuje potřebě, nastává, a bují s. z. v. "černý obchod" za ceny velmi vysoké. Přispívá k tomu doba zaměstnanost u dělníků a velmi dobře příjmy u těch, kteří mají možnost a provalu prodávat za přemístěných ceny. Peníze pozbyvají na-
kupu ceny a potřebné životní nákupy možno namnoze uplatnit jinou ne výměnou. Dochází k obchodním vyššíkům hodnoty k za-
znamování. Při nákupu textilií, bob, hospodářský el. potřeb jsou hledaným a potřebným platidlem zemědělské produkty, aub. naopak. Při nákupu v černém obchodu za peníze dochází k příplatku za ceny velmi vysoké, které z dělnických mzd stávají se tímto nedostupnými. Dělnické mzdy v průměru stouply za války o 100%, t. j. na vý-
ši dvojnásobnou. Cena másla v obchodu "na černo" z předváleč-
ných 15- Kč za kilogram na 300- Kč, prozvějí i na 600 až 800- Kč i-
více. Cena vepřového masa z 15- Kč na 300- Kč. Velmi dobrým platidlem stávají se cigarety, kterých je nedostatek. Cena jejich stou-
pá z nákupních 40-60 haléřů, na 10, 15- a namnoze i více korun. Cena 15- Kč za cigaretu stává se běžnou. Rovněž se tudíž jednodenní mzda dělníka ceně 4 cigaret, "na černo." Cena krmiva, kury je 2000- Kč až 3000- Kč. Za hodno zde pro památku zaznamenat skutečný

případ z naší obce, tedy koupená, kráva zaplacená byla kupu-
jícím jednou kmenou husou. Příklad snadno vysvětlitelný, ne-
bot při poměru mrazněmu prodeji husy nedá se u hovězího dobyt-
ka prodej na černo uplatňovat pro jeho právní evidenci. Nadchá-
zí doba, kdy téměř za vše i za dělnickou a řemeslnickou práci, za
lékařskou pomoc, ovcí šnoky, zahradnické produkty a výrobky,
právníkou poradou, při „intervencích“ ne úradcích, za dopravu, za
různé nákupy možno platit včím čeho je nedostatek, jenom ne pe-
níží. Výměnovým oběhem stávajících poměrů je následující dopis
zastavý zděšnému řidičskému učitelu Bedřichu Svábovi při účinnou di-
radelní oblékú žádaných na představení školních dětí.

Vážení Pan

p. Bedřich Sváb, řidičský učitel, Libušev.

Dovolují si tímto uctivě sdělití velice rádi prosloužím,
žádaným řidičskému oblékú. Prosim, při objednání napsati ce-
le výšky dětí.

Současně Vás prosím, jest nás síst osob ku stolu, pro
půjčovnu nemáme ani předit látek, ne opravy, ani jídla na
přání, zda by bylo možno malíčkosť od apnovisace, neb ma-
sový létek, neb cokoliv od jídla ne prostiíte. Cím vám jako kaž-
dý jiný. Doufám, že bude-li vám trochu možno, aspoň nějakou malíč-
kosť nám vyprosmíte, začít přídum děkuji, neb za peníze nic nepou-
pím.

V přání učitel

Frau. Macháčková

Kostelec n/Orl. 29/6. 1944.

Zavedeno řízení zářobování palivového dříví. Půděl 200 kg poživ-
 pro domácnost. V březnu p. 1944. zřízeno usměrňující hospodář-
 ní železem. Určeno byl 1 kg železa ve formě účinné a stroje nařa-
 zemědělské pušty s přídatkem 20% na půl roku. Soupis spotřeby
 nařízeno provésti předstevím zemědělských komisí. Na Libě-
 sov připadlo 360 kg železa na půl roku. — Zemědělci, kteří od-
 vedli největší množství lnu obdrželi půděl lnných skomiv.
 Celkem bylo půdělno 31 pušičku. Největší množství obdržel pol-
 nitk Štěpán Pichl č. p. 30. a vše 13 pušičku. V době válečného nedo-
 státku pušička akce tato velmi vhod. — V 61. zářobování obdo-
 bí v p. 1944. (duben) zrušen úplně půděl masa konzumentům
 a nahrazen zvýšeným půdělem masa z uherských bagounů.
 Ale i tento půděl masa uskutečněn byl jenom částicou. —
 Zářobování textilium a obuví je velmi svízelné. Dosud dovoleno bylo vy-
 dávání poukozů na textilie jenom nevěstám a kojensům. V p.
 1944. i toto vydávání poukozů bylo zakázáno. Rovněž vydávání
 smuticinné oděvu omezeno. Nárok na smuticinnou oděv na vděč-
 ní poukozky mají jenom ženy jako manželky nebo matky. Nařízením
 tím nemají nárok na smuticinnou poukozky dcery, sestry, ani ol-
 cové, nebo muži. Muži mohou dostati jenom poukozky na smutic-
 ní kravatu a neb černý pásek. Podobně vydávání poukozů na
 smuticinnou oděv manželkám a matkám omezeno a dotyčné měly
 nárok jenom na černé punčochy. Rovněž půděl obuví byl vel-
 mi svízelný. Dodávána byla poněkud horší obuv s dřevěnou pro-
 dešví nebo dřevěnou na zim, pro obličejnost chůze a ualyrování kůže.
 Ale poněkud s částí vyhovate lehoučká obuv dřevěná pro ženy.

Zemědělství r. 1944.

Naríženo bylo 10% půdy určené k osázení bramborama osíd
olejninama.

V únoru voláno bylo 11 zemědělců z Libušatova do Náchoda
pro dodávku mléka s nedostatečnou tučností. Tam na
skromáždění zemědělců z celého okresu dostalo se jim důtky
a pokusy vyměření citelných pokud.

Ze sklizně r. 1944. má' obec Libušatov naríženo dodatik
výživnému zásobování 600 q obilnin, 1100 q bramborů a
6 q máku.

Na obce dochozí narížení o povinném dodávání hovězí-
ho a vepřového dobytka. Předpisy jsou značně vysoké. Tak
na 68 zásobovací období, t. j. na 4 týdny má' obec dodati
3100 kg masa hovězího a 1800 kg masa vepřového. Uvedené
množství masa hovězího bylo pravidelným v každém zá-
sobovacím období a bylo často zvyšováno mimořádným
přípusem masa na konzervy až na celkový přípis 40 q na
zásobovací období.

Zemědělcům vytyká se nadřízenými úřady malá boji-
vost krav. Starostové obcí a příslušní zemědělských komisí
byli voláni do Náchoda k vyslechnutí přednášky a narážení ze-
mědělského úřady Štítzleho z Hradce Králové. Slove přednáše-
jího, klav' nuzná, český jazyk překládal rada Baumann. Rada
Štítzle vytknul zemědělcům nízkou bojivost u krav a uvedl její
příčiny: špatné ustojení, špatný a nevhodný způsob

kravou. Z prvních malých dovozků do mlékárny je purj prodáv mléka a másla „na černo“ za vysoké ceny. Pokuty purj nepromáhají, jelikož pokutu 1000 Kč nahradí si purj zemědělec prodejem $1\frac{1}{2}$ kg másla na černo. Tímto činem bude tudíž ke přesné kontrole dojitosti krav. Tam, kde se zjistí provinění proti válečným předpisům, odňato bude veškeré hospodářské zvířectvo a případně i celý majetek bez náhrady. Pokutážka tato byla splněna a mnohým zemědělcům i na náhodském okrese odňato bylo za trest všechno zvířectvo a mnoho oymeřeny i vysoké pokuty. Tak Václavu Markovi v Bohuslavicích odjímány 3 kravy, 5 koz, 3 husy a dána mu pokuta 20.000 Kč. Janu Maršovi ve Vysokově odjímáno 6 krav, a ostatní zvířectvo. Pokuta 20.000 Kč. Matějce zem. usedlosti v Hlavňově, Martinecovi odjímáno 7 krav a ostatní zvířectvo a uložena pokuta 80.000 Kč.

Naučžení: Kao v r. 1944. udodá od jedné dojnice $54\frac{1}{2}$ l mléka musní s toleto kravou k přijouštění.

Libuňatovu naučženo dovali v r. 1944. 130 g sůla a 70 g slany.

Na příchod okresního pověřence osvětové služby uspořádane byla pro místní zemědělce přednáška v hostinci u Bergů na shema „Bolsévismus a Evropa.“ Jelikož dalo se očekávat, že obsah přednášky namířený proti bolsévismu nebude pro obecanskou přitažlivým, naučžena byla provině učást, a listina přítomných musela být odevzdána nadžženým úřadům. Namířené přednáška zastane byla okresním vedoucím místnímu vedoucím osvětové služby, s naučžením aby ji přednesl.

Hospodářské kontroly

Dne 22. března dostavila se do obce hospodářská kontrola. Účastníci jí vykonali prohlídku dobytka, drůbeží, zajíců a pod. v 7 polních cel. usdlostech. Několik hospodářů prokázáno bylo menšími prokázáními.

Dne 30. března dostavila se hospodářská kontrola do usdlosti Jaroslava Hlavuše č.p. 36, aby provedla kontrolu ve pivu. Šlo se tak na anonymní udání. Dotyčný byl zatečen, ale trestný čin nebyl mu prokázán.

28. listopadu 1944 provedla kontrola dojirovstev. U Josefa Jiráčka č.p. 25. zjištěno neodvedené maselnice, u Bohuslava Pejnučka č. 82. neodvedené součástka od odstřívků a u Zuzany Součkové č.p. 46. neodvedené součástka o maselnice.

Trestní stíhání

Do trestního stíhání dostal se polník Jaroslav Hlavuše č.p. 36, že přechovává ve své domácnosti policejní stíháního zadržého pěstunského Januška Jiráčka. Cín takový ve válce dle považován byl za zločin, a v případě, kdy jednalo se o osoby říši nepřátelské, trestán byl smrtí, a zabavením majetku. Dne 27. března 1944 dostavili se na obecní úřad četníci úprkčí stavu s rozkazem, aby starosta obce poslal občany všem majitelům domů s výškou, aby nepřechovávali osoby policejní nechtěné.

Pracovní poměry.

Dne 22. března 1944. povolána byla na tříd práce děvčata narozená v r. 1924. Děvčata v tomto roce narozená měla nastoupit práci ve Stuttgartu v Říši na k. zv. průkolu. Současně dostala zpráva, že Stuttgart napaden byl spojineckými letadly. Na úřadě práce, kam dostavilo se s děvčaty vojenské matky, došlo následkem této zprávy k protnutí scénám, když bylo oznámeno, že děvčata mají nastoupit v místa letectvy ohrožená. Letecký útok na Stuttgart byl účinný, a odjít do tohoto místa byl ze zájímých míst zastaven.

Dne 12. dubna provedena byla v Libušatově revize zemědělských pracovních dle vydaných směrnic. Vyslaným pověřenecem bylo zjištěno, že dle těchto směrnic nedostává se v Libušatově 25 zemědělských pracovních sil, a sice 16 mužů a 9 žen. Na 10 ha zemědělské orné půdy počítáno bylo 3 pracovní síly 100% mi. Od toho odpočítáno bylo určité procento na stáří, nemoc a u žen s jedním dítětem malým 20%. U matek 3 dětí do 10 roku se pracovní síla nepočítala. Děti dospělejší započítány byly na částečnou práci, jako doplňující nad dětmi malými. Při nynějších válečných poměrech, spojených s nedostatkem pracovních sil, nemožno počítat, že chybějící pracovní síly budou třídám práce nahrazeny.

Aby mohlo býti provedeno přesunování pracovních sil do jiných oborů pro válku důležitých vydatků bylo nařízeno tudíž způsobilost pracovní omezení v různých oborech pracovních. Tímto způsobem nařízeno:

1. Zastavení všech prací pro válku nedůležitých.
2. V samosprávě; nebudou vyřizovány záležitosti změny jména

- otázky domovské, příslušnosti, záležitosti živnostenské a vodoprávní.
3. Soudní; odložení soudních prací válečným manatěhových, zvýšení kompetenčního rozsahu, zmírnění povinnosti stíhání soudních deliktů, odstranění povinného vysvětlování, omezení saubroných žalob, zjednodušení soudního řízení, uzavření některých soudů, jakož i protentního úřadu v Praze.
 4. Živnostenská inspekce omezena, cejkování zastaveno.
 5. Klauze k pracovnímu nasazení u žen zvýšena ze 45 na 50 roků. Zastavení podniků.
 6. Zjednodušení na školách obecných, hlavních i středních. Zavření odborových škol. Zastavení hudebních a jazykových škol. Zrušení pokračovací kursů. Zrušení gymnasiálních a balení škol. Zrušení pokračovací kursů a přednáškových věcí. Oclotnická divadelní představení zastavena, zhotovování divad. kostýmů a dekorací zastaveno.
 7. Omezení tisku. (Poučetelné tisk zastaveno, nižší počet denních listů.)
 8. V daňovém řízení zjednodušení.
 9. V zemědělství zastavení statkových archů, novostavby zastaveny, rolnické a vyšší zemědělské školy zavřeny, zemědělské výzkumnice-ktví omezeno.
 10. V prostoru služeb nepřímých tiskopisů, spíše zásilky, balíky, vzorky, zastaveno vybírání prostorů schránek.
 11. Telefonické spoje pro válku nedůležité zrušeny.
 12. Zastavení osobních vlaků v neděli a ve svátek.
 13. Zastavení plánovací práce. Omezení sporů.

Následkem zmíněného nařízení postíženo bylo učení i školství. Vyucování na zájmové škole omezeno. Stávající učitelé povoláni byli k pracovním úkonům. Učitel Fratojduk Tusta na stavbu zbrojovky v Potištkel a učitel Josef Tyts do dolu v M. Protáňovicích. Vímou nařízena pracovní povinnosti ne odklázení sněhu.

Angličtí zajatci v obci.

Dne 20. dubna 1944. dostavili se o 10. hodině večer ke zdejšímu pokůstku Josefu Seidlovi neznámí 3 muži mluvící cizím jazykem. Jelikož z podání Seidlovy nezná nikdo německy, proveden byl k stromu, řídící učitel Bedřich Sváb. Nahodile byl přítomen občan Josef Šavel č. 117. Při rozmluvě shledáno, že jedná se o uprchlí angličtí zajatci v civilním obleku, neznající česky ani německy. Jádali na podání Šavelovi chléb, vejce, čaj, což muselo být odmítnuto, jelikož jakéhokoliv podporování a ochrana nepřítel Říše trestá se smrtí. Každý přítomný Josef Šavel se vzdal, Angličané odešli. O případu uvědoměno bylo četnictvo. Velitel četnické stanice v Úpici navštívil dříve noci zatamování hasičského sboru. Jednotliví členové jeho museli probudit všichni obyvatelstvo obce a tlumočím jim oznámení dotyčného velitele, aby byli prohlédnuty všechny budovy v obci, zaa-li se tam uprchlíci neukryvají. K tomu byli nalženi tvrdě spící ve stoku Josefa Seidla na jeho poli. Byli zatčeni a dopraveni četnictvem do Hradce Králové. Uprchlí je žhořilec (Görlitz) v Německu.

Oněkolik dní později dostavili se opět v noci 3 uprchlí zajatci ruští do přibýtku Jindřicha Seidla, bratra Josefa Seidla č. 118. Uvedení přítelka č. 163 obyvatele Marie Kauskové. Jelikož nebylo svědků, byli uprchlíci pohosteni.

Nejstarší občané v Libušatovědne 1. ledna 1944.

- V starší 87 roků (7) Karolína Ulbová, výměnkářka č.p. 38, a Josef Jolka, výměnkář č.p. 136, dřívější majitel polnické usedlosti č.p. 4.
- 86 roků (1) Amalie Vlčková č.p. 122.
- 84 " (1) Františka Vítová, výměnkářka č.p. 26.
- 82 " (1) František Hájek, č.p. 171, bývalý majitel polnické usedlosti č. 137.
- 80 " (3) Dyrndr Josef č.p. 103, Ludvíková Anna č. 120. a Vlčková Josefa č.p. 135.
- 78 " (3) Faltora Marie č.p. 136, dříve č. 4, Josef Šochor, výměnkář č. 67, Anna Teichmanová, výměnkářka č. 53.
- 77 " (2) Adolf Mencl č.p. 68, Marie Žárská č.p. 95.
- 76 " (5) Františka Jiránková č. 132, Keisnová Františka č. 181, Františka Nyčtlová, č. 62, Škaldá Josef, Jan Žámba, výměnkář č. 129,
- 75 " (1) Adolf Berger č.p. 9.
- 74 " (1) Anna Vítová, č.p. 86.
- 73 " (3) Františka Jindravá, č. 165, Seibrtová Anna, Albina Žámbová, č.
- 72 " (3) Josef Kábel, výměnkář č.p. 23, Amalie Nyčtlová, č.p. 125, Františka Škaldová,
- 71 " (7) Filomína Jiránková č. 14, Josef Klimeš č.p. 140, Marie Ludvíková č. 33, Karolína Nyčtlová č. 115, Josef Nyčt č. 129, Anna Rouzová, č. 83, Josef Šidlo, č. 67.

70 roku (7) Petr Belina, chalupník č. 48, Karel Eler, domáci
 švadlec č. 20, Albina Hájková č. 177, Annelie Se-
 dláčková, Josef Teichman č. 134, Ondřej Vlt., pokr. k.,
 č. 127, Josef Vleck, výměnkář č. 50. —

V stáří 87 roku = 2, 86 p. = 1, 85 p. = 0, 84 p. = 1, 83 p. = 0 — 82 p. = 1,
 81 p. = 0, 80 p. = 3, 79 p. = 0, 78 p. = 3, 77 p. = 2, — 76 p. = 5, 75 p. = 1,
 74 p. = 1, 73 p. = 3, 72 p. = 3, 71 p. = 7, 70 p. = 7.

Celkem osob v stáří přes 70 roku = 40 s j. 6% celkového po-
 čtu obyvatel v Libušatově.

Úmrtí v r. 1944.

V roce 1944 zemřeli v Libušatově:

- 13./1. Marie Žáčská č. p. 95. v stáří 78 p.
 31./7. Marie Fallová, výměnkářka č. p. 136. dívč. č. 4, stáří 76 roku.
 25./2. Vladislav Vanátek č. p. 78. p. stáří 14 měsíců.
 17./3. Jiřina Kuldová č. p. 109 v stáří 1 měsíc.
 28./3. Františka Větrová, výměnkářka č. 26. v stáří 85 roku.
 2./4. Danuše Matěnová č. p. 145, v stáří 2 měsíce.
 18./5. Františka Keisrová č. 180. v stáří 76 roku.
 1./11. Josef Teichman výměnkář č. 70. v stáří 60 roku.
 27./11. Josef Prokop č. 98. v stáří 70 p.
 30./11. Karoline Celbová, výměnkářka č. p. 38. v stáří 88 roku.

Moda a válnka.

Vliv válečných poměrů na zářadování textilie je zřejmý i v osá-
 ní občanstva a nedostatek potřebných látek na osáení přiměl i vliv
 na modu dámských sátek. Přesouvají se hojně stáří sátek a z nedostal-
 ku látky kombinuje z více druhů. Uhodně kombinované vyhlázejí slušně.

Škola.

V roce 1944 zrušeny místní školní rady, a pravomoc místních školních rad přechází na školního představujícího, kterým je buď starosta obce aneb některý člen obecní rady, případně i jiná vhodná osoba. V Libňatově ustanoven školním dozorcem Josef Šaruba, úředník č. p. 138, náhradníkem František Tuckman, kuchtář č. p. 94.

Uspořádán byl kurs němčiny pro dospělé. Přihlásilo se 9 žáků. Vyvěřuje řidičí učitel Bedřich Sváb. Konání kursu bylo nařízeno.

Narazením značného počtu učitelstev k válečným pracím poněkud v dolích a na staré zbrojovce byly mnohé školy obsazeny, aneb obsazeny nedostatečně. Dostalo se různých omezení ve školním vyučování, k přisunu učitelstev i k uzavírání škol. Zdejší učitelka Marie Fischerová dosazena byla na školu v Horním Kostelci. Na zdejší škole zůstal sám řidičí učitel Bedřich Sváb. Nařízením školních úřadů došlo k sloučení školy libňatovské s maršovskou tím způsobem, že v Libňatově byla třída první v Maršově druhá.

Divadlo.

V roce 1908 rozpuštěn byl zrušením německých úřadů spolek Národní matice při Národní radě české. Tím došlo i na místní spolek výrobních ochotníků v Libňatově. Spolek založen byl a trval od r. 1908, když založen byl řidičím učitelem Vojtěchem Šeindlerem z Maršova jako Odbor Národní jednoty Severočeské. Při něm utvořen byl kroužek div. ochotníků a vyvíjel bohatou činnost. Spolek měl mimo jiné i účel podporu českých menšin v českém pohraničí, což nebylo v souladu s germanizací činnosti Říše pro zabránění toho

a Moravy. Po rozpuštění Národní jednoty severočeské přeměněna byla tato na Národní matici se stanovami příjmovými do nových poměrů. Ale ani tato okolnost Němcům nevyhovovala a spolek rozpuštěn. Změně spolku v Libušatově bylo německým četnictvem z Náchoda zabaveno. Zabavení majetku a rozpuštění spolku přerušilo tak divadelní činnost v obci, neb za válečných poměrů, kdy všeho potřebného materiálu byl nedostatek a pořízení jeho úplně nemožné, nehlédě k finančním potížím. Příčiněním okresního pověřence pro osvětovou službu Ot. Bartáka z Náchoda bylo dočleno že úřady povolily novou divadelní činnost a zákrokem Bartákovým u okresního hejtmana Burgera, říšského Němce umožněno tímto řeší na zabavením jivisti za poplatek z každého divadelního představení, který musel být odváděn k německým učitelům, do pokladny říšského projektora. Ukázala se již možnost způsobilého odkoupení jivisti a zařízení a učitelé byli hroty ku založení nového divadelního spolku, který by jivisti odkoupil. Na schůzi konané v hostinci u Elsněru došlo k utvoření nového spolku, jemuž dáno jméno pro obliběným spisovatelem Jiřidřichu Šimonu Paarovi. Těstovány současně stanovoy a žádáno k zemskému úřadu o povolení spolku. Povolení došlo začátkem března 1944, současně s výzvou zaslouhou na obecni úřad, aby starosta obce dal odhadnouti několika znalecům jím určeným cenu divadelního zařízení. Starosta obce Adolf Dydrych povolal na obecni úřad místní dva tuhláře Emila Kábrta a Františka Teichmanna, sedláře Ladislava Bechyňku, malíře a natěračě Josefa Rezníčka z Hlavovic a Lučka Vácha č. 7 k odhadu zařízení. Schůzka konala se dne 4. března 1944 na obecni úřadě, kde po předchozím shlednutí zabaveného zaří-

zemi v hostinci u Elsmere určena cena zařízení na 3150.-K. Ce-
 na byla velmi nízká a překvapilo, že nebylo ze strany německých
 úřadů proti ní námitek. Výbor spolku „J. S. Baar“ se usnesl, a-
 by zařízení bylo zakoupeno a usnesení to bylo na patřičné místo
 oznámeno. Dne 10. března 1944. došlo nařízení okresního úřadu
 zaslat seznam funkcionářů spolku. Ustanoven výbor. Předsedou
 jeho zvolen Čížek Vít, kovář č. 7, jednatelem Ladislav Bechyňka,
 pokladníkem Josef Šavel č.p. 117. Nový spolek uvedl se hned v čín-
 nost za těsných poměrů, kdy povolování hry a výběru her sta-
 vily se v cestu mnohé překážky. Překážky ty daly se však překonat
 přípravnými se novými poměry. Nastýpla se však nová přé-
 kážka divadelní činnosti. Úmyslem nového spolku bylo odkoupení
 celého divadelního zařízení. Dne 24. března 1944. dostavili se však
 do obce německí četníci, aby odvezli část zábavního zařízení a sice
 přední plyšovou oponu, velmi cennou, také zadní horizontní oponu
 z napouštěcího plotna a oznámili, že příští týden přijedou pro za-
 bavenná sedadla. Odvezení jich bylo prozatím zastaveno na zákrok
 jmenovaného pana Bartáka u okresního hejtmána, ale zastavení
 zase odvoláno. Dne 3. dubna 1944. povolán byl starosta obce na čet-
 ničskou stanicí německou do Náchoda, kde mu bylo sděleno, že za-
 bavenné věci jsou dosud majetkem Říšě a že o příštím týdnem při-
 jedou pro zábavných 54 židlí. Týž den bylo povoleno opět na zá-
 krok p. Bartáka uvolnit 24 židlí, o kterých bylo prokázáno, že
 jsou majetkem hostinského Josefa Berga č. 13., od kterého byly vypru-
 čeny k pořádání koncertu. Povoleno bylo též vrátit zase oponu.
 Místo zábavní zahovací opony zavěšena byla na jevišti stona, ale

Dosud dobná opona svinovací a v divadelní činnosti mohlo být pokračováno. Jabarové židli odvezeny byly Němci do Bohuslavic u Trutnova do samého hostince. Při všech jednáních mezi zástupci div. spolku a německými četnicí vystupovali kito' způsobem velmi sebevědomým a namnoze i hrubým.

Počasi v. 1944.

Průznové počasí v p. 1944. Bohu' co zamískal ledem, který byl bez sněhu. Při jarní rovnodennosti leží všude množství sněhu a kypí se sněhová závěje. Průzno významně se počasím, jakého v tomto měsíci nepamatují ani nejstarší občané. Chumelilo se téměř každý den, chumelení se ku konci měsíce ještě stupňovalo. Dne 25/3. a v den před tím byla velká sněhová vlnice, která nahypila závěje, jaké jinom málo který rok se vyskytují i v měsících zimních. Dne 27. března nařízena byla pracovní povinnost k uklízení sněhu na silnicích. Měsíce květen a červen byly velmi studené. V červnu klesl teploměr na + 5° C na návrších, v nížinách na + 2° C.

Ovoznářství.

Dne 21. dubna dostal se na obecní úřad včelní tajemník Falud z okresního úřadu, aby provedl kontrolu ošetření ovocných stromů. Spokojil se sdělením, že postříkáno bylo 3/4 celkového počtu ovocných stromů. Odhad tento sdělený obecním tajemníkem byl hodně vysoký. Nařízený postřík ovocných stromů uskutečňuje se u občanstva s dostatečným porozuměním, a provádění jeho je sříženo nedostatkem potřebných stříkaček.